

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛЫҚ

Мамандық: 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
Оқу түрі: күндізгі
Оқытудың нормативтік мерзімі: 1 жыл 6 ай
Циклдар мен пәндер индексі АП 05
Курс: 1
Семестр: 1
Бақылау нысаны: Емтихан
Пән: «Отбасылық күтім»
Барлық сағат/кредит көлемі КЗ: 72/3

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 2 беті |

Әдістемелік нұсқаулық «Отбасылық күтім» пәнінің жұмыс бағдарламасы негізінде құрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 7 «27» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі  Серикова Б.Д.

| | | |
|--|--|---|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 3 беті |

1-сабақ

1. Тақырыбы: Отбасылық күтім пәніне кіріспе. Репродуктивті денсаулықты нығайтудың негізгі тұжырымдамалары, отбасын жоспарлау және оның тәсілдері.

2. Мақсаты: Студенттердің репродуктивті денсаулықты нығайту мен отбасын жоспарлаудың негізгі тұжырымдамалары мен тәсілдері туралы түсініктерін дамыту және оларды отбасылық күтім саласында осы білімді практикалық қолдануға дайындау.

3. Студент білуі тиіс:

- Репродуктивті денсаулықтың негізгі тұжырымдамаларын және олардың отбасы денсаулығы үшін маңыздылығын зерттеу.

- Репродуктивті денсаулық пен отбасын жоспарлауға байланысты өзекті мәселелер мен қиындықтарды зерттеңіз.

Студент істей білуі тиіс:

- Отбасын жоспарлаудың негізгі принциптерін және оларды отбасылық күтім тәжірибесінде қолдануды меңгеру.

- Репродуктивті денсаулық және отбасын жоспарлау контекстінде отбасылардың қажеттіліктерін бағалау дағдыларын дамыту.

- Репродуктивті денсаулықты жақсартуға көмектесетін әдістер мен тәсілдерді меңгеру.

4. Негізгі мәселелер:

1. Репродуктивті денсаулықты анықтау.

2. Отбасын жоспарлау.

3. Контрацепция әдістері.

4. Әңгімелесу, кеңес беру.

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

2. Кіші топтармен жұмыс

3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

4. Ситуациялық есептерді шешу

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Репродуктивті денсаулық дегеніміз не?

- А) отбасының табыс деңгейі

- В) репродукция контекстіндегі физикалық және психикалық денсаулық жағдайы

- С) теңдестірілген тамақтанудың маңыздылығы

- D) үй шаруашылығын жүргізу тәсілдері

- E) білімге қол жеткізу

2. Отбасын жоспарлаудың негізгі принципі қандай?

- А) жоғары кірісті сақтау

- В) халық санын бақылау

- С) репродуктивті денсаулыққа құқықты қамтамасыз ету

- D) үлкен отбасылар құру

- E) контрацепцияның кез келген түрінен бас тарту

3. Контрацепцияның қай әдісі ең тиімді болып саналады?

- А) аспирина аз дозалары

- В) Презервативтер

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 4 беті |

- С) ауызша контрацептивтер
 - D) әдістерді дұрыс қолданбау
 - E) табиғи әдістер
4. Төмендегі мәлімдемелердің қайсысы репродуктивті денсаулық тұжырымдамасына қатысты?
- A) репродуктивті денсаулық тек әйелдерге қатысты
 - B) балалардың болуы репродуктивті денсаулықтың жалғыз критерийі болып табылады
 - C) репродуктивті денсаулық қауіпсіз ата-ана болу құқығын қамтиды
 - D) репродуктивті денсаулықтың жыныстық білімге қатысы жоқ
 - E) репродуктивті денсаулық психологиялық жағдайға байланысты емес
5. Отбасын жоспарлау әдістерінің қайсысы құнарлы және құнарлы емес күндерді білуге негізделген?
- A) ауызша контрацептивтер
 - B) хирургиялық зарарсыздандыру
 - C) күнтізбе әдісі
 - D) Презервативтер
 - E) Имплантаттар
6. Қауымдастықтардағы репродуктивті денсаулықты жақсартудың негізгі кедергісі қандай?
- A) табыстың жоғары деңгейі
 - B) оқытылған мамандардың жетіспеушілігі
 - C) дамыған инфрақұрылым
 - D) репродуктивті денсаулық туралы жоғары хабардарлық
 - E) заманауи медициналық технологияларға қол жеткізу
7. Контрацепция әдістері туралы қандай мәлімдеме дұрыс?
- A) барлық әдістер бірдей тиімді
 - B) бір уақытта бірнеше әдісті қолдануға болады
 - C) жыныстық қатынасқа түспейтін адамдарға Контрацепция қажет емес
 - D) контрацептивтер тек әйелге әсер етеді
 - E) жасөспірімдердің көпшілігі контрацепция әдістерін біледі
8. Отбасын жоспарлауда отбасылық дәрігердің рөлі қандай?
- A) репродуктивті денсаулық мәселелеріне кез келген қатысудан бас тарту
 - B) отбасын жоспарлау тек әйелдердің дело деген қате сенім
 - C) репродуктивті денсаулық мәселелерін шешу үшін ақпарат пен ресурстарды қамтамасыз ету
 - D) балалар саны үшін отбасыларды қудалау
 - E) отбасылардың қажеттіліктерін елемей
9. Төмендегі жағдайлардың қайсысы репродуктивті денсаулыққа жатпайды?
- A) қауіпсіз және тиімді контрацепция құралдарына қол жеткізу
 - B) жыныстық денсаулық мәселелері бойынша білім беру
 - C) бейсаналық мінез-құлықты қолдау
 - D) өзінің репродуктивті шешімдерін қабылдау құқығы
 - E) репродуктивті проблемалар кезінде медициналық көмекке қол жеткізу
10. Неліктен білім беру мекемелерінде репродуктивті денсаулық мәселелерін талқылау маңызды?
- A) Бұл маңызды тақырып емес
 - B) білім болашақта проблемалардың алдын алады
 - C) талқылау тек ұят тудырады

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 5 беті |

- D) бұл жеке өмірге араласады
- E) бұл балалардың санын бақылау үшін қажет

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Төрт адамнан тұратын отбасы (анасы, әкесі және Екі баласы) үшінші балалы болуды жоспарлап отырғандықтан кеңес сұрайды.

Бұл отбасына отбасын жоспарлаудың қандай тәсілдерін ұсына аласыз? Жауабыңызды негіздеңіз.

Ситуациялық есептер 2:

Сізге репродуктивті денсаулық пен контрацепция әдістері туралы ақпараттың жоқтығына алаңдайтын жас жігіт келді.

Сіз оған толық ақпарат беру және оның қорқынышын жою үшін кеңес беруді қалай ұйымдастырасыз? Қандай сұрақтар қоятыныңызды және қандай ақпарат беретініңізді сипаттаңыз.

2 – сабақ

1. Тақырыбы: Жеке адамдардың, отбасылардың және қауымдастықтардың функционалдық денсаулық жағдайын бағалау.

2. Мақсаты: Студенттердің жеке адамдардың, отбасылардың және қауымдастықтардың функционалдық денсаулық жағдайын бағалауға, сондай-ақ денсаулыққа әсер ететін факторларды сыни тұрғыдан талдауға және барлық деңгейлерде денсаулықты жақсарту стратегияларын әзірлеуге қажетті дағдылары мен білімдерін дамыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Денсаулықтың функционалды жағдайын бағалаудың негізгі тұжырымдамалары мен әдістерін зерттеу.
- Функционалды денсаулық жағдайына әсер ететін факторларды және олардың өзара әрекеттесуін анықтаңыз.

Студент істей білуі тиіс:

- Ұсыныстарды қалыптастыру үшін денсаулықты бағалау деректерін түсіндіру тәсілдерін қарастырыңыз.
- Қауымдастық деңгейіндегі денсаулықты талдау үшін әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу дағдыларын дамыту.
- Жеке адамдардың, отбасылардың және қауымдастықтардың денсаулығын бағалаудың құралдары мен критерийлерін меңгеру.

4. Негізгі мәселелер:

1. Денсаулықтың функционалды жағдайын бағалау үшін қандай критерийлер қолданылады?
2. Денсаулықты бағалауда әртүрлі факторлар (биологиялық, әлеуметтік, экономикалық) қалай өзара әрекеттеседі?
3. Жеке адамдар, отбасылар және қауымдастықтар деңгейінде денсаулықты бағалау үшін қандай әдістер қолданылады?
4. Жақсарту бойынша ұсыныстар жасау үшін денсаулық деректерін қалай түсіндіруге болады?
5. Денсаулықтың функционалды жағдайын бағалау үшін деректерді жинаудың негізгі құралдары қандай?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 6 беті |

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚК пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тесттерді шешу
- 6. Әдебиет:** соңғы бетті қараңыз.
- 7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)**

Тесттер:

1. Төмендегі анықтамалардың қайсысы денсаулықтың функционалды жағдайын жақсы сипаттайды?
 - А) физикалық белсенділік және жаттығу деңгейі
 - В) денсаулықтың физиологиялық, психикалық және әлеуметтік аспектілерінің жиынтығы
 - С) табыс деңгейі және медициналық қызметтерге қолжетімділік
 - D) Білім және әлеуметтік мәртебе
 - E) денсаулықты жеке қабылдау
2. Денсаулықты бағалаудың қандай әдісі пациенттердің өзін-өзі есеп беруіне негізделген?
 - А) антропометриялық өлшемдер
 - В) өмірлік көрсеткіштерді бағалау
 - С) өмір сапасы туралы сауалнама
 - D) клиникалық зерттеу
 - E) психометриялық бағалау
3. Жеке тұлғаның денсаулығын бағалау құрылымына қандай компонент кірмейді?
 - А) физикалық денсаулық
 - В) эмоционалды Денсаулық
 - С) әлеуметтік қатынастар
 - D) қаржылық жағдайы
 - E) Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлық
4. Жоғарыда айтылғандардың қайсысы қауымдастық деңгейіндегі денсаулықты бағалау үшін маңызды?
 - А) білім деңгейі
 - В) оқу орындарының болуы
 - С) спорт клубтарына кіру
 - D) созылмалы аурулардың таралуы
 - E) респонденттердің мүдделері
5. Халықтың функционалды денсаулығына қандай факторлар кері әсер етуі мүмкін?
 - А) оң әлеуметтік орта
 - В) Денсаулық сақтау қызметтеріне қол жеткізу
 - С) қоршаған ортаның ластануы
 - D) дене белсенділігінің жоғары деңгейі
 - E) вакцинация бағдарламасы
6. Отбасы деңгейіндегі денсаулықты бағалау үшін деректерді жинаудың қай әдісі қолайлы?
 - А) Сауалнама
 - В) далалық эксперименттік жұмыс
 - С) зертханалық зерттеулер
 - D) талқылаулар мен сұхбаттар
 - E) өмірлік көрсеткіштерді бағалау

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () | |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 7 беті | |

7. Төмендегілердің қайсысы әлеуметтік мәртебе мен денсаулық жағдайы арасындағы байланысты жақсы сипаттайды?

- А) әлеуметтік мәртебе тек қол жетімділікке әсер етеді.
- В) әлеуметтік жағдайы төмен адамдардың денсаулығы жақсы
- С) жоғары әлеуметтік мәртебе денсаулықтың жақсы көрсеткіштерімен тікелей байланысты
- D) әлеуметтік мәртебе мен денсаулық жағдайы арасында байланыс жоқ
- E) әлеуметтік мәртебе денсаулықтың функционалды жағдайы үшін маңызды емес

8. Төмендегі мәлімдемелердің қайсысы қауымдастық деңгейіндегі денсаулықты бағалаудың негізгі мақсатын білдіреді?

- А) отбасының әрбір мүшесінің дербес медициналық бағасы
- В) денсаулық сақтауға арналған жеке шығыстарды айқындау
- С) Денсаулық сақтау қажеттіліктерін бағалау және жақсарту бағдарламаларын әзірлеу
- D) халықтың генетикалық ерекшеліктерін зерттеу
- E) қауымдастықтың барлық тұрғындарына клиникалық сынақтар жүргізу

9. Қандай жағдайда денсаулықты бағалауды сәтті деп санауға болады?

- А) егер Денсаулық сақтау жүйесінің кемшіліктері анықталса
- В) егер денсаулықты жақсарту бойынша ұсынымдар практикаға енгізілсе
- С) егер денсаулық жағдайында өзгерістер болмаса
- D) егер бағалау нәтижелері нашар болса
- E) Егер жүйе қатесіз жұмыс істесе

10. Денсаулықтың функционалды жағдайын бағалау кезінде қандай аспектіні ескермеу керек?

- А) жеке әдеттер мен өмір салты
- В) экологиялық жағдайлар мен факторлар
- С) әр отбасының қаржылық тұрақтылығы
- D) психологиялық жағдай және стресс деңгейі
- E) медициналық қызметтер желісіне қол жеткізу

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Сіз шағын қалада медициналық тексерулер жүргізетін жалпы тәжірибелік дәрігерсіз. Тексеру барысында сіз тұрғындардың көпшілігінде қан қысымы жоғары және артық салмақ бар екенін байқадыңыз. Белгілі бір қауымдастықтың функционалды денсаулық жағдайын қалай бағалайсыз және бағалау процесінде қандай факторларды ескересіз?

Ситуациялық есептер 2:

Төрт адамнан тұратын отбасы клиникаға стресстің жоғары деңгейімен және отбасылық жанжалдармен айналысатын денсаулығының нашарлауы туралы шағымдармен жүгінді. Сіз бұл отбасының функционалды денсаулығын қалай бағалайсыз және оны жақсарту үшін қандай ұсыныстар бере аласыз?

3 - сабақ

1. Тақырыбы: Репродуктивті жасты қамтитын физиологиялық, патофизиологиялық, мінез-құлық реакцияларын ескере отырып, ата-ана болуға және пациенттерді бақылауға қатысты негізгі ұғымдар.

2. Мақсаты: Студенттерді ұрпақты болу жасындағы физиологиялық, патофизиологиялық және мінез-құлық реакцияларын ескере отырып, ата-ана болумен және пациенттерді

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 8 беті |

бақылаумен байланысты негізгі ұғымдармен таныстыру, сондай-ақ оларды осы білімді денсаулық сақтауда практикалық қолдануға дайындау.

3. Студент білуі тиіс:

- Ата-ана мен репродуктивті денсаулыққа қатысты негізгі ұғымдар мен терминдерді зерттеу.
- Ата-ана болу процесінде әйелдер мен мужчин ағзасындағы патофизиологиялық өзгерістерді қарастырыңыз.

Студент істей білуі тиіс:

- Репродуктивті жастың әртүрлі кезеңдеріндегі пациенттерге және олардың реакцияларына жеке көзқарастың маңыздылығын түсіну.
- Бақылау процесінде пациенттердің физиологиялық және мінез-құлық реакциялары туралы деректерді талдау және түсіндіру дағдыларын дамыту.
- Пациенттердің физиологиялық және мінез-құлық ерекшеліктерін ескере отырып, репродуктивті жаста бақылау әдістерін меңгеру.

4. Негізгі мәселелер:

1. Репродуктивті жаста әйелдер мен мужчинерде қандай физиологиялық өзгерістер болады?
2. Жүктілік кезінде және босанғаннан кейін мінез-құлық реакциялары денсаулыққа қалай әсер етуі мүмкін?
3. Ата-анамен байланысты негізгі патофизиологиялық аспектілер қандай?
4. Репродуктивті жаста пациенттерді бақылауды қалай ұйымдастыруға болады?
5. Бақылау және күту процесінде пациенттің жеке ерекшеліктерін қалай ескеруге болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Төмендегі анықтамалардың қайсысы ата-ана болуды жақсы сипаттайды?
 - А) психологиялық процесс
 - В) бала үшін физикалық және эмоционалдық жауапкершілік
 - С) заңды актілерді орындау процесі
 - D) білім беру процесі
 - E) тек биологиялық процесс
2. Жүктілік кезінде әйелдердің денесінде қандай физиологиялық өзгерістер болады?
 - А) кальций деңгейінің жоғарылауы
 - В) жатыр қабырғаларының қатаюы
 - С) қан көлемінің ұлғаюы
 - D) гормондардың төмендеуі
 - E) метаболизмде өзгерістердің болмауы
3. Босанғаннан кейін әйелдердің мінез-құлқында қандай өзгеріс болуы мүмкін?
 - А) Жадты жақсарту
 - В) стресс деңгейінің жоғарылауы
 - С) физикалық белсенділіктің төмендеуі

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | №72/11 () 28 беттің 9 беті | |

- D) жаңа хоббидің пайда болуы
 - E) психологиялық тыныштық
4. Репродуктивті жастағы пациенттерді бақылаудың негізгі мақсаты қандай?
- A) жүктілік мерзімін анықтау
 - B) денсаулықтың физиологиялық және психологиялық жағдайын бағалау
 - C) науқастың салмағын бақылау
 - D) сауатты тамақтануды қамтамасыз ету
 - E) статистикалық деректерді жинау
5. Төмендегі факторлардың қайсысы репродуктивті жастағы науқастың патофизиологиялық жағдайына әсер етуі мүмкін?
- A) білім деңгейі
 - B) ағзаның жеке ерекшеліктері
 - C) медициналық көмектің қолжетімділігі
 - D) өмір салты мен әдеттер
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
6. Төменде көрсетілгендердің қайсысы жүкті әйелдегі патофизиологиялық өзгерістерге жатады?
- A) қандағы оттегінің жоғарылауы
 - B) тәбет өзгермейді
 - C) жүрек-қан тамырлары функциясының өзгеруі
 - D) қандағы глюкозаның төмендеуі
 - E) стресс деңгейін төмендету
7. Науқасты бақылаудың жеке тәсілінде келесі аспектілердің қайсысын ескермеу керек?
- A) психологиялық жағдайы
 - B) науқастың жасы
 - C) кәсіби қызмет
 - D) табыс деңгейі
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
8. Жүктілік кезіндегі науқастың мінез-құлық реакцияларын бағалау үшін қандай әдіс жақсы?
- A) Сауалнамалар
 - B) дене жаттығулары
 - C) визуалды бақылаулар
 - D) генетикалық тесттер
 - E) зертханалық зерттеулер
9. Репродуктивті жастағы ер адамдарда либидоның төмендеуіне қандай фактор себеп болмайды?
- A) Стресс
 - B) гормоналды бұзылулар
 - C) психологиялық қиындықтар
 - D) дұрыс тамақтанбау
 - E) дене белсенділігінің артуы
10. Төмендегі аспектілердің қайсысы пациенттердің репродуктивті денсаулығын ескере отырып, оларды сәтті бақылау үшін маңызды?
- A) қарым-қатынастың Формальдылығы
 - B) пациент туралы Жеке білімнің болмауы
 - C) денсаулық жағдайының өзгеруіне үнемі назар аудару
 - D) бағалау Денсаулық тек талдау деректері негізінде

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 10 беті |

- Е) науқастың мінез-құлқын елемей

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Науқас жүктіліктің 24-ші аптасында тұрақты шаршау мен мазасыздыққа шағымданады.

Оның бақылауын қалай ұйымдастыруға болады және оның жағдайын түсіну үшін пациентпен қандай мәселелерді талқылау керек?

Оның жағдайларына себеп болуы мүмкін физиологиялық және мінез-құлық факторларын көрсетіңіз.

Ситуациялық есептер 2:

35 жастағы ер адам соңғы бірнеше жылда либидоның төмендеуіне және салмақтың өсуіне шағымданады. Ол әке болғысы келеді және оның жағдайына алаңдайды.

Сіз оның бақылауына қалай қарайсыз? Оның жағдайларының ықтимал себептерін анықтау үшін қандай аспектілерді, соның ішінде патофизиологиялық және мінез-құлық өзгерістерін зерттейтініңізді сипаттаңыз.

4 - сабақ

1. Тақырыбы: «Интеграцияланған дені сау және науқас баланы басқарудың ұлттық бағдарламасы»

2. Мақсаты: Студенттерде дені сау және науқас баланы интеграцияланған басқарудың ұлттық бағдарламасын түсіну және енгізу, сондай-ақ әртүрлі медициналық және әлеуметтік контексттерде Балалардың денсаулығы мен әл-ауқатын қамтамасыз ету тәсілдерін әзірлеу және іске асыру үшін қажетті білім мен дағдыларды дамыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Дені сау және науқас баланы интеграцияланған басқарудың ұлттық бағдарламасының негізгі принциптері мен мақсаттарын зерделеу.

- Медицина қызметкерлері, әлеуметтік қызметтер және ата-аналар арасындағы пәнаралық ынтымақтастық тетіктерін зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Балалардың денсаулығын бағалау және олардың медициналық қажеттіліктерін анықтау әдістерін меңгеру.

- Бағдарлама шеңберінде аурулардың алдын алу және балалардың денсаулығын нығайту тәсілдерін талдау.

- Интеграцияланған тәсіл қағидаттары негізінде дені сау және науқас балаларды жүргізудің жеке жоспарларын әзірлеу дағдыларын дамыту.

4. Негізгі мәселелер:

1. Дені сау және науқас баланы интеграцияланған басқарудың ұлттық бағдарламасының негізгі мақсаттары қандай?

2. Балалар денсаулығына интеграцияланған тәсілдің негізінде қандай принциптер жатыр?

3. Бағдарлама аясында баланың денсаулығын бағалаудың негізгі компоненттері қандай?

4. Жақсарту үшін әртүрлі қызметтер арасындағы тиімді ынтымақтастықты қалай қамтамасыз етуге болады Балалардың денсаулығы?

5. Әлеуметтік және мәдени контексттер балаларды интеграцияланған басқару бағдарламасын жүзеге асыруға қалай әсер етеді?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

2. Кіші топтармен жұмыс

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () | |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 11 беті | |

3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

4. Ситуациялық есептерді шешу

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Дені сау және науқас баланы интеграцияланған басқарудың ұлттық бағдарламасының негізгі мақсаты қандай?

- А) стационарлық төсектер санын көбейту
- В) медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру
- С) балаларға медициналық қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету
- D) ата-аналардың білім деңгейі
- E) бюджет қаражатын үнемдеу

2. Аталған аспектілердің қайсысы балалар денсаулығына интеграцияланған тәсілдің бөлігі емес?

- А) психологиялық факторларды есепке алу
- В) аурулардың алдын алу
- С) әр балаға жеке көзқарас
- D) отбасының әлеуметтік жағдайын елемей
- E) денсаулық жағдайын бақылау

3. Осы бағдарлама аясында балалардың денсаулығын бағалаудың негізгі компоненттерінің бірі қандай?

- А) дене бітімін бағалау
- В) аурудың отбасылық тарихы туралы мәліметтер жинау
- С) отбасының қаржылық жағдайын талдау
- D) мектептегі жетістіктерді зерттеу
- E) ойын-сауыққа қол жетімділікті бағалау

4. Интеграцияланған тәсіл аясында қандай мамандар бірлесіп жұмыс істеуі керек?


- А) тек дәрігерлер
- В) әлеуметтік қызметкерлер, медбикелер және психологтар
- С) педагогтар мен жаттықтырушылар
- D) тек ата-аналар мен балалар
- E) Жоқ

5. Бағдарлама аясында Денсаулық сақтау мамандары мен әлеуметтік қызметтер арасындағы өзара әрекеттесудің маңыздылығы қандай?

- А) медициналық қызмет көрсету шығындарын азайту
- В) балалардың жалпы денсаулығы мен әл-ауқатын жақсарту
- С) жаңа қызметтерді құру
- D) дәрігерлердің жұмыс уақытын қысқарту
- E) уақытша медициналық мекемелердің жабылуы

6. Біріктірілген басқару бағдарламасындағы ата-аналардың рөліне қатысты келтірілген мәлімдемелердің қайсысы дұрыс?

- А) ата-аналар емдеу процесінде ешқандай рөл атқармайды
- В) ата-аналар дәрігерлердің сауаттылығына жауап береді
- С) ата-аналар балаға көмек көрсету процесінде толыққанды серіктестер болып табылады
- D) ата-аналар дәрігерлердің ұсыныстарын елемей мүмкін
- E) барлық шешімдерді дәрігерлер ата-анасының қатысуынсыз қабылдайды

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 12 беті |

7. Созылмалы аурулары бар балалардың денсаулығын жақсартуға қандай тәсіл ықпал етеді?

- А) басқа балалардан оқшаулау
- В) денсаулықтың барлық аспектілерін ескере отырып, интеграцияланған тәсіл
- С) физикалық белсенділікті шектеу
- D) араласусыз жақсартуларды күту
- E) тек Дәрігерлермен Байланыс

8. Ұлттық бағдарлама аясында алдын алу шаралары қандай рөл атқарады?

- А) алдын алу маңызды емес
- В) алдын алу аурулардың санын азайтуға көмектеседі
- С) профилактика емдеуден алшақтатады
- D) Профилактика тек мектептерде жүргізілуі керек
- E) алдын алу-бұл балалар үшін міндетті сынақ

9. Төмендегі іс-шаралардың қайсысы балалардың денсаулығын жақсартудың интеграцияланған тәсілінің бөлігі емес?

- А) ата-аналарға денсаулық туралы дәрістер өткізу
- В) кеңес алу үшін балалармен жеке кездесулер
- С) жаппай вакцинация науқандары
- D) білім беру мекемелеріндегі істердің жағдайын елемей
- E) ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған-мамандандырылған көмек

10. Бағдарлама аясында ата-аналар мен қоғамның балалар денсаулығы туралы хабардарлығын арттырудың мақсаты қандай?

- А) Денсаулық сақтау шығындарын азайту
- В) медициналық зерттеулерге қызығушылықты арттыру
- С) Денсаулық бағдарламаларын жоспарлауға және іске асыруға белсенді қатысуды қамтамасыз ету
- D) медициналық мекемелердің санын көбейту
- E) үйде медициналық көмек көрсетуді тоқтату

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Сіздің емханаңыз балаларды интеграцияланған басқарудың ұлттық бағдарламасын енгізуде. Науқастардың бірінің ата-анасы созылмалы ауруы бар баласына ұзақ уақыт күтім жасау процесіне алаңдайды.

Сіз оны емдеуді қалай ұйымдастырасыз және емдеу процесінде әртүрлі мамандардың (дәрігерлер, психологтар, әлеуметтік қызметкерлер) интеграциясын қамтамасыз ету үшін қандай қадамдар жасайсыз?

Ситуациялық есептер 2:


Білім беру мекемесінде респираторлық инфекциялармен ауыратын балалардың саны жоғары. Ата-аналар балаларының денсаулығына алаңдайды.

Ұлттық интеграцияланған басқару бағдарламасы арқылы аурудың алдын алу және балалардың денсаулығын жақсарту жоспарлары туралы хабардар ету үшін ата-аналармен және мектеп қызметкерлерімен интерактивті талқылауды қалай ұйымдастырасыз?

5-сабақ

1. Тақырыбы: «Шешім қабылдаудың клиникалық-диагностикалық критерийлері.

Баланың денсаулығын басқарудың жеке жоспарларын әзірлеу»

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 13 беті |

2. Мақсаты: Студенттерде баланың денсаулығын басқарудың жеке жоспарларын әзірлеу бойынша шешім қабылдау процесінде клиникалық-диагностикалық критерийлерді қолдану үшін қажетті білім мен дағдыларды дамыту, сондай-ақ педиатриялық практикадағы жекелендірілген тәсілдің маңыздылығын түсіну.

3. Студент білуі тиіс:

- Баланың денсаулығын бағалау үшін қолданылатын негізгі клиникалық және диагностикалық критерийлерді зерттеңіз.

- Физиологиялық, психологиялық және әлеуметтік факторлардың баланың денсаулығына және шешім қабылдауға әсерін қарастырыңыз.

Студент істей білуі тиіс:

- Жеке жоспарларды әзірлеу және іске асыру процесінде ата-аналармен және басқа мамандармен қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

- Кешенді емдеу жоспарын құру үшін емтихандар мен сынақтардың нәтижелерін талдауға және түсіндіруге үйреніңіз.

- Жиналған мәліметтер негізінде денсаулықты басқарудың жеке жоспарларын жасау әдістерін меңгеру.

4. Негізгі мәселер:

1. Баланың денсаулығын бағалау кезінде қандай клиникалық және диагностикалық критерийлерді ескеру қажет?

2. Физиологиялық және мінез-құлық факторлары денсаулықты басқарудың жеке жоспарларын жасауға қалай әсер етеді?

3. Баланың денсаулығын басқарудың жеке жоспарының негізгі компоненттері қандай?

4. Жеке жоспардағы өзгерістер туралы шешім қабылдау үшін деректерді қалай талдауға болады?

5. Ата-аналармен және басқа медициналық мамандармен тиімді қарым-қатынасты қалай қамтамасыз етуге болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

2. Кіші топтармен жұмыс

3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

4. Ситуациялық есептерді шешу

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Төмендегі критерийлердің қайсысы баланың денсаулығын бағалау кезінде клиникалық-диагностикалық критерийлерге жатпайды?

- А) физикалық тексеру

- В) әлеуметтік белсенділік деңгейі

- С) аурудың отбасылық тарихы туралы сұрақтар


- D) зертханалық сынақтардың нәтижелері

- E) вакцинация тарихы

2. Денсаулықты басқарудың жеке жоспарын жасау үшін келесі аспектілердің қайсысы маңызды?

- А) отбасының табыс деңгейі

- B) баланың әлеуметтік байланыстары

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 14 беті |

- С) баланың денсаулық жағдайы туралы объективті деректер
 - D) мұғалімдердің пікірі
 - E) баланың қалауы
3. Төмендегі факторлардың қайсысы баланың денсаулығын басқарудың жеке жоспарының дамуына әсер етуі мүмкін?
- A) баланың жынысы
 - B) Отбасылық орта және қолдау
 - C) ата-аналардың оқыту дәрежесі
 - D) ата-аналардың білім жетістіктері
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
4. Төмендегі іс - шаралардың қайсысы созылмалы ауруы бар баланың денсаулығын басқару жоспарының бөлігі болып табылады?
- A) сирек медициналық тексерулер
 - B) психологиялық қолдау
 - C) білім беру сабақтары
 - D) салауатты әдеттерді қалыптастыруға қолдау көрсету
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
5. Баланың денсаулығын бақылау үшін келесі аспектілердің қайсысы маңызды?
- A) эмоционалды күй
 - B) дене белсенділігі
 - C) дәрігердің ұсынымдарын сақтау
 - D) стресс деңгейі
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
6. Баланың денсаулығын бағалау үшін келесі құралдардың қайсысын қолдануға болады?
- A) денсаулық туралы сауалнама
 - B) әлеуметтік анықтама
 - C) медицина туралы білімді бағалау
 - D) генетикалық тестілеу
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
7. Жеке жоспарды құруда келесі критерийлердің қайсысы шешуші рөл атқарады?
- A) алдыңғы аурулардың тарихы
 - B) баланың қабілеттері мен қалауы
 - C) қаржы ресурстарының болуы
 - D) отбасындағы қарым-қатынасты бағалау
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
8. Келесі кезеңдердің қайсысы денсаулықты басқарудың жеке жоспарын құру процесін қамтымайды?
- A) анамнез жинау
 - B) емдеу мақсаттарын анықтау
 - C) ақшалай шығындарды жоспарлау
 - D) симптомдарды бақылау бойынша іс-шараларды әзірлеу
 - E) жоспардың тиімділігін бағалау
9. Төмендегі факторлардың қайсысы балалардың денсаулықты басқарудың жеке жоспарын орындау қабілетіне теріс әсер етуі мүмкін?
- A) ақпараттың жетіспеушілігі
 - B) ата-аналардың қолдауы
 - C) тұрақты медициналық тексерулер
 - D) денсаулық туралы білім

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 15 беті |

- Е) оң көзқарас

10. Төмендегі талаптардың қайсысы балалардың денсаулығын басқарудың жеке жоспарларына қатысты дұрыс?

- А) олар барлық балалар үшін әмбебап болуы керек
- В) олар денсаулық жағдайын бағалау негізінде үнемі жаңартылып отыруы керек
- С) олар тек туу кезеңінде жасалады
- D) ата-аналардың қатысуын талап етпейді
- Е) тек дәрігердің пікіріне байланысты

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

8 жастағы науқас клиникаға жиі бас ауруы мен шаршау туралы шағымдармен келді. Зерттеу барысында гемоглобиннің төмен деңгейі және жеткіліксіз тамақтану анықталды. Сіз бұл қыздың денсаулығын басқарудың жеке жоспарын жасауға қалай қарайсыз? Шешім қабылдау кезінде қандай критерийлер мен факторларды ескеру керектігін көрсетіңіз.

Ситуациялық есептер 2:

12 жастағы бала демікпемен ауырады және симптомдарды бақылауда қиындықтарға тап болады. Оның ата-анасы оның жағдайының нашарлауына байланысты мектепте жиі сабақтан қалатынын хабарлайды.

Баланың денсаулығын бағалауда және оның жеке Басқару жоспарын құруда келесі қадамдарыңыз қандай болады?

Жоспарға қандай компоненттерді қосатыныңызды және неге екенін көрсетіңіз.

6-сабақ

1. Тақырыбы: «Жіті созылмалы аурулары бар және өмірге қауіп төнген жағдайда балаларға емдік және оңалту көмегі»

2. Мақсаты: Студенттерде жіті және созылмалы аурулары бар балаларға, сондай-ақ өмірге қауіп төнген жағдайда емдеу және оңалту көмегінің принциптері мен әдістерін түсінуді дамыту, сондай-ақ жеке емдеу және оңалту жоспарларын әзірлеу дағдыларын қалыптастыру.

3. Студент білуі тиіс:


- Жедел және созылмалы аурулары бар балаларға медициналық көмектің негізгі принциптерін зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Әр түрлі жас топтарындағы балаларға олардың қажеттіліктерін ескере отырып, оңалту әдістерін меңгеру.
- Балалардағы және олардың отбасыларындағы өмірлік тәуекелдерді басқару тәсілдерімен танысу.
- Балалардың денсаулығын бағалау және жеке емдеу және оңалту жоспарларын әзірлеу дағдыларын дамыту.
- Емдеу мен оңалтудың интеграцияланған тәсілін қамтамасыз ету үшін ата-аналармен, Денсаулық сақтау мамандарымен және әлеуметтік қызметтермен өзара әрекеттесуді үйрену

4. Негізгі мәселелер:

1. Жедел аурулары бар балалармен жұмыс істеудің негізгі принциптері қандай?
2. Созылмалы аурулары бар балаларды оңалтудың негізгі кезеңдері қандай?
3. Балалардағы өмірлік тәуекелдерді басқарудың негізгі аспектілері қандай?

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 16 беті |

4. Емдеу жоспарын жасау кезінде баланың функционалдық жағдайын бағалау қалай жүргізіледі?

5. Балаларға көмек көрсету кезінде әртүрлі мамандар мен ата-аналар арасындағы тиімді өзара әрекеттесуді қалай қамтамасыз етуге болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау

2. Кіші топтармен жұмыс

3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

4. Ситуациялық есептерді шешу

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Өткір аурулары бар балаларға медициналық көмек көрсету кезінде келесі аспектілердің қайсысы маңызды?

- А) медициналық персоналға ыңғайлылықты қамтамасыз ету

- В) монотерапияны қолдану

- С) баланың жеке ерекшеліктерін есепке алу

- D) басқа пациенттермен қарым-қатынасты шектеу

- E) балама медицинаны қолдану

2. Төмендегі компоненттердің қайсысы созылмалы ауруы бар баланы оңалту жоспарына кірмейді?

- А) психоэмоционалдық факторларды бағалау

- В) физикалық белсенділік бағдарламасын құру

- С) тұрақты медициналық тексерулер жүргізу

- D) отбасылық жағдайларды елемей

- E) баланы оның ауруы туралы оқыту

3. Жоғарыда келтірілген тәсілдердің қайсысы балалардағы өмірлік тәуекелдерді басқаруды жақсы сипаттайды?

- А) ауру тарихын елемей

- В) ата-аналармен белсенді қарым-қатынас

- С) балаларды қоғамнан оқшаулау

- D) физикалық белсенділікті шектеу

- E) міндетті емес медициналық тексерулер

4. Созылмалы аурулары бар балаларды оңалтудың негізгі мақсаты қандай?

- А) емдеу шығындарын азайту

- В) баланың максималды тәуелсіздігі

- С) медициналық көмекке қажеттілікті жою

- D) ата-аналарды оқыту

- E) баланың мүмкіндіктерін шектеу

5. Жеке жоспарды әзірлеу үшін балалардың денсаулығын бағалаудың қай әдісі ең қолайлы?

- А) ата-аналардың денсаулық жағдайы туралы сауалнамасы

- В) дәрігердің жалғыз шешімі

- С) "бір өлшем барлығына сәйкес келеді" тәсілі

- D) стандартты критерийлер бойынша денсаулық жағдайын талдау

- E) сынып деңгейінде тестілеу

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () | |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 17 беті | |

6. Келесі мамандардың қайсысы жедел және созылмалы аурулары бар балаларды оңалту кезінде командаға енуі мүмкін?

- А) тек педиатр
- В) дәрігер-маман, медбике, психолог
- С) тек әлеуметтік қызметкер
- D) тек физиотерапевт
- Е) дәрігер және медициналық хатшы

7. Төмендегі мәлімдемелердің қайсысы ауыр аурулары бар балаларды емдеудегі ата-аналардың рөлін дәл сипаттайды?

- А) ата-аналар емдеу процесінен оқшаулануы керек
- В) ата-аналар баласының денсаулығын басқаруда маңызды рөл атқарады
- С) ата-аналар медициналық шешімдерге араласпайды
- D) емдеуге тек дәрігерлер жауап береді
- Е) ата-аналар дәрігерлердің ұсыныстарын елемей мүмкін

8. Баланың денсаулығын бағалау кезінде келесі факторлардың қайсысын ескермеу керек?

- А) психологиялық жағдайы
- В) әлеуметтік жағдайлар
- С) отбасының қаржы деңгейі
- D) ата-аналардың кәсібі
- Е) физикалық жағдайы

9. Жедел аурулары бар балаларға арналған негізгі оңалту әдістері қандай?

- А) тек дәрі-дәрмекпен емдеу
- В) физикалық терапия, психологиялық қолдау, білім беру бағдарламалары
- С) симптомдарды елемей
- D) дәрі-дәрмектерді тоқтаусыз инъекциялау
- Е) араласусыз жағдайдың тұрақтануын күту

10. Балалардағы өмірге қауіп төндіретін жағдайлар кезінде сәтті араласудың негізгі белгісі қандай?

- А) әрі қарайғы әрекеттерсіз толық қалпына келтіру
- В) стрессті азайту және өмір сапасын жақсарту
- С) стационарда ұзақ мерзімді емдеу
- D) дәрігерлер отбасы туралы алаңдамауы керек
- Е) басқа балалармен қарым-қатынасты азайту

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

7 жастағы қыз жедел бронхитпен ауруханаға түсті. Ауру тарихында оның тағамдық қоспаларға аллергиясы бар және жиі өршу тарихы бар екендігі көрсетілген.

Сіз оны емдеу мен оңалтуды қалай жоспарлайсыз?

Сәтті қалпына келтіру үшін қандай факторлар мен тәсілдерді ескеру керек?

Ситуациялық есептер 2:

12 жастағы бала 1 типті қант диабетімен ауырады және мектептегі жағдайын басқаруда қиындықтарға тап болды. Ол сыныптастарының күйзелісіне ұшырайды және инсулин терапиясын ұстану қиынға соғады.

Бұл балаға қалай көмектесе аласыз?

Оның физикалық және психологиялық жағдайын қолдау үшін қандай стратегияларды қолданасыз?

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 18 беті |

7-сабақ

1. Тақырыбы: «Қауіпсіз ана болу тұжырымдамасы»

2. Мақсаты: Студенттерде қауіпсіз ана болу тұжырымдамасын, оның негізгі принциптері мен әдістерін түсінуді дамыту, сондай-ақ оларды аналар мен жаңа туған нәрестелердің денсаулығын жақсартуға, жүктілік пен босану кезіндегі қауіптер мен асқынуларды азайтуға бағытталған тәжірибеге дайындау.

3. Студент білуі тиіс:

- Қауіпсіз ана болу тұжырымдамасының негізгі ұғымдары мен принциптерін зерттеу.
- Қауіпсіз ана болуды қамтамасыз етудегі пәнаралық тәсілдің рөлін зерттеу.

Студент істей білуі тиіс:

- Студенттерді қауіпсіз ана болу бойынша жұмыс жоспарларын әзірлеу арқылы білімді практикада қолдануға дайындау.
- Жүктілік және босану кезіндегі аурулар мен қауіптердің алдын алу туралы білімді меңгеру.
- Аналарға олардың денсаулығы мен баланың денсаулығы туралы білім беру мен ақпараттандырудың маңыздылығын талдаңыз.

4. Негізгі мәселелер:

1. Қауіпсіз ана болу тұжырымдамасының негізгі принциптері қандай?
2. Қауіпсіз ана болуды қамтамасыз етудегі білім мен ақпараттандырудың рөлі қандай?
3. Жүктілік кезінде аналардың денсаулығына қандай негізгі факторлар әсер етуі мүмкін?
4. Босану кезінде қауіпті азайту үшін қандай медициналық көмек әдістері ұсынылады?
5. Ана қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі пәнаралық тәсілдің маңызы қандай?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Әлеуметтік қажеттіліктерге мыналар жатады:


- A. қамқорлық
- B. көшбасшылық
- C. таным
- D. табыс
- E. қызмет

2. Мейірбикелік диагнозды қоюда мейірбике ... дәрігермен кеңесуі қажет.

- A. қажеттілігі бойынша
- B. әрқашан
- C. науқастың сұранысы бойынша
- D. өзінің тілегі бойынша
- E. дәрігердің талаптары бойынша

3. Пациенттерді оқыту... кезеңнен тұрады.

A. 5

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 19 беті |

- B. 3
 C. 2
 D. 4
 E. 6
4. Мейірбикелік үрдістің 2-ші кезеңінің мәні:
 A. мейірбикелік диагноз
 B. науқастың мәселесін білу
 C. науқас туралы ақпарат жинау
 D. мейірбикелік күтімнің мақсатын анықтау
 E. анамнез жинау
5. Мейірбикелік үрдістің кезеңіне ... кірмейді.
 A. емдік тағайындаулар
 B. мейірбикелік тексеру
 C. мейірбикелік диагноз
 D. іс-шараны жоспарлау
 E. манипуляция
6. ... қажеттіліктерінің иерархиялық теорияларының ішінде 5 деңгейлі қажеттілік пирамидасы ең танымал болды.
 A. Маслоу
 B. Джонсон
 C. Найтингейл
 D. Хендерсон
 E. Роупер
7. Маслоу өзінің моделінде адамның ... негізгі қажеттіліктерін бөліп қарастырады.
 A. 14
 B. 12
 C. 10
 D. 5
 E. 8
8. Адамның "қадір-қасиет" түсінігіне кірмейді:
 A. адамның физиологиялық және психикалық ерекшелігі
 B. берілген сөздің орындауы
 C. жасалған жағдайға жауапкершілік сезімі
 D. ішкі игілігі
 E. таңдалған қағидаға адалдығы
9. Мейірбикелік үрдіс-... .
 A. науқастың физикалық, биологиялық және психологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған медбикенің қызметі
 B. адамның қоршаған ортаға бейімделуін басқаратын динамикалық үрдіс
 C. науқастың қажеттіліктерін тиімді қанағаттандыру
 D. қоғамдық денсаулық саласында жұмыс істейтін мейірбикенің қызмет көрсетуі
 E. кәсіби қызмет көрсету
10. Дүние жүзі бойынша мейірбикелерді дайындайтын мектепті алғаш ... (Лондонда) ашты.
 A. Ф. Найтингейл
 B. Д. Орем
 C. Л. Мариллак
 D. В. Хендерсон

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 20 беті |

Е. А. Дюнан

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Әйел жүктіліктің 20-шы аптасында клиникаға үнемі шаршау және босану туралы мазасыз ойлар туралы шағымданады. Ол денесінде қандай өзгерістер болуы мүмкін екенін білмейді және қажетті тексерулер туралы хабардар емес.

Жүктілік және босану кезінде оның сәтті күтімін қамтамасыз ету үшін Сіз бұл науқаспен қалай қарым-қатынас жасайсыз?

Қауіпсіз ана болу тұжырымдамасының бөлігі ретінде оған қандай ұсыныстар бересіз?

Ситуациялық есептер 2:

Сіздің аймағыңызда ана мен перинаталдық өлім-жітім деңгейі жоғары. Статистика көрсеткендей, көптеген әйелдер жүктілік және босану кезінде қажетті медициналық көмек ала алмайды.

Жағдайды жақсарту үшін болашақ аналарға білім беру және медициналық кеңес беруді қалай ұйымдастырасыз?

Бұл мәселені шешуге қоғамдастықты тарту үшін қандай қадамдар жасайсыз?

8-сабақ

1. Тақырыбы: «Акушерлік және гинекологиядағы мейірбикелік күтім тәжірибесі»

2. Мақсаты: Студенттерде Акушерлік және гинекологиядағы мейірбикелік күтімнің принциптері мен әдістерін түсінуді дамыту, сондай-ақ оларды жүктілік, босану, босанғаннан кейінгі қалпына келтіру және гинекологиялық аурулар кезінде әйелдерге сапалы күтім жасау үшін клиникалық Дағдылар мен білімді қолдануға дайындау.

3. Студент білуі тиіс:

- Акушерлік және гинекологиядағы мейірбикелік күтімнің негізгі принциптерін зерттеу.
- Медицина қызметкерлерінің пациенттермен және олардың отбасыларымен қарым-қатынасы мен өзара әрекеттесуінің маңыздылығын талдаңыз.

Студент істей білуі тиіс:


- Ана мен жаңа туған нәрестенің денсаулығын бағалау дағдыларын меңгеру.
- Репродуктивті денсаулықтың негіздерімен және гинекологиядағы әйелдерге күтім жасау ерекшеліктерімен танысыңыз.
- Пациенттердің қажеттіліктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып, оларға күтім жасаудың жеке жоспарларын әзірлеуді және жүзеге асыруды үйреніңіз.

4. Негізгі мәселелер:

1. Акушерлік және гинекологиядағы мейірбикелік күтімнің негізгі міндеттері қандай?
2. Жүкті әйелдің денсаулығын бағалау критерийлері қандай?
3. Өмірдің алғашқы сағаттарында жаңа туған нәрестеге күтім жасаудың ерекшеліктері қандай?
4. Мейірбикелік күтім процесінде пациенттермен және олардың отбасыларымен тиімді өзара әрекеттесуді қалай ұйымдастыруға болады?
5. Әйелдің гинекологияға деген қажеттілігін қалай бағалауға және күтім жоспарын жасауға болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 21 беті |

4. Ситуациялық есептерді шешу

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Мейірбикелік тәжірибе – бұл

A. мейіргерлік көмек көрсетуге бағытталған мейіргерлердің қызметі

B. аурудың қоршаған ортаға бейімделуі

C. пациенттің физиологиялық мәселелерін тиімді қанағаттандыру

D. сапалы медициналық көмек

E. мейірбике іс-әрекетінің алгоритмі

2. Мейірбикелік күтімнің мақсаттары:

A. қысқа мерзімді

B. жалпы

C. жеке

D. нақты емес

E. нақты

3. ... - бұл өзара әрекеттесудің кез келген жағдайында көрінетін адамның коммуникативті мінез-құлқының жеке (автократиялық, демократиялық немесе либералды) тұрақты түрі.

A. қарым-қатынас стилі

B. ынтымақтастық

C. ымыраға келу

D. мінез

E. темперамент

4. Әңгіменің мақсаты:

A. науқасқа сөйлеуге мүмкіндік беру

B. тентек болу

C. кеңесші клиентке қарағанда көбірек сөйлесуі керек

D. кідірту мүмкін емес

E. сезімдерді бейнелеу

5. Науқастармен қарым-қатынас барысы үш жоспарда құрылады:

A. вербальды, вербалды емес, ішкі

B. вербалды емес, ішкі, көрнекі

C. тактильді, вербалды, вербалды емес

D. вербалды, визуалды, тактильді

E. ішкі, вербалды, визуалды

6. Денсаулық жағдайы туралы толық ақпарат алу құқығын анықтаған декларация, оның ішінде медициналық фактілер, ұсынылатын балама емдеу әдістерінің ықтимал қауіптері мен артықшылықтары туралы мәліметтер қабылданды:

A. Науқас құқықтары жөніндегі Еуропалық жиналыс

B. ЮНИСЕФ

C. БҰҰ

D. ЮНЕСКО

E. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы

7. Науқастардың туыстары ... ақпаратқа ие болуы керек.

A. пациентпен тең

B. пациент білетіннен көп

C. пациент білетіннен аз

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 22 беті |

- D. егер пациент рұқсат етсе
 E. бірақ науқасқа айтпаңыз.
8. Науқастар үшін өте маңызды:
 A. дене байланысы
 B. мимика
 C. ауызша қарым-қатынас
 D. бас изеу
 E. визуалды байланыс
9. Науқас үнемі мұңды көңіл-күйде, жалғыз қалуға бейім, бұл
 A. депрессия
 B. агрессия
 C. терістеу
 D. қабылдау
 E. шок кезеңі
10. «Бас тарту» сатысында науқас:
 A. адам өзінің МЕН психологиялық қорғау механизмдерін қамтиды
 B. үнемі мұңды көңіл күйде, жалғыз болуға бейім
 C. жиі конфликттік жағдайларға түседі
 D. тағдырымен татуласады, тек бүгінгі күнмен өмір сүреді
 E. аурудың пайда болуына өзін кінәлай бастайды

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Жүкті әйел жүктіліктің 32-ші аптасында клиникаға ісіну және жоғары қан қысымы туралы шағымдармен келеді. Ол мазасыз және мазасыз көрінеді.

Бұл жағдайда медбике ретінде сіздің әрекеттеріңіз қандай?

Оның жағдайын бағалау және күтімді жоспарлау үшін қандай әдістер мен параметрлерді қолданасыз?

Ситуациялық есептер 2:

Кесариялық бөлімнен кейін жас ана емізуде қиындықтарға тап болады. Ол шаршап, депрессияға ұшырайды.

Осы кезеңде оны қалай қолдайсыз?

Оған тамақтандыруды жақсартуға және жалпы денсаулықты жақсартуға көмектесу үшін қандай күтім ұсыныстары мен тәсілдерін ұсына аласыз?

9-сабақ

1. Тақырыбы: «Балалардағы ауырсынуды тану мен жоюдың арнайы аспектілері»

2. Мақсаты: Студенттерде балалардағы ауырсыну синдромдарын тану және басқару, сондай-ақ жас және физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, оларды жоюдың мамандандырылған әдістері мен тәсілдерін қолдану үшін қажетті білім мен дағдыларды дамыту.

3. Студент білуі тиіс:

- Балалардағы ауырсыну синдромдарының негізгі түрлерін және олардың клиникалық көріністерін зерттеу.
- Ауырсынуды басқарудың заманауи тәсілдерін, соның ішінде дәрілік және дәрілік емес әдістерді зерттеу.
- Ауырсынуды бағалау және басқару процесінде балалармен және олардың ата-аналарымен тиімді қарым-қатынас жасау дағдыларын дамыту.

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- 11 | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 23 беті |

Студент істей білуі тиіс:

- Әр түрлі жастағы балалардағы ауырсыну шкаласын бағалау және белгілеу әдістерін меңгеру.
- Балалардағы ауырсынуды қабылдауға физиологиялық, психологиялық және әлеуметтік факторлардың әсерін талдаңыз.

4. Негізгі мәселелер:

1. Балаларда байқалатын ауырсыну синдромдарының негізгі түрлері қандай?
2. Әр түрлі жас топтары үшін ауырсынуды бағалаудың қандай әдістері тиімді?
3. Балалардың ауырсынуды қабылдауына әсер ететін психоәлеуметтік аспектілер қандай?
4. Балалардағы ауырсынуды дәрі-дәрмекпен және дәрі-дәрмексіз басқару үшін қандай тәсілдер қолданылады?
5. Ауырсынуды қарастырған кезде балалармен және олардың ата-аналарымен тиімді қарым-қатынасты қалай қамтамасыз етуге болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Әдебиет: соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Келесі ауырсыну түрлерінің қайсысы балаларда жиі кездеседі?
 - А) созылмалы ауырсыну
 - В) өткір ауырсыну
 - С) түсініксіз ауырсыну
 - D) бұлшықет ауруы
 - E) жарақатқа байланысты ауырсыну
2. Кішкентай балаларға ауырсынуды бағалаудың ең қолайлы әдісі қандай?
 - А) ересектерге арналған сауалнамалар
 - B) визуалды аналогтық шкала
 - C) ауырсынуды бағалауға арналған бет шкаласы
 - D) стандартталған сауалнамалар
 - E) саусақ бағалау әдісі
3. Төмендегі факторлардың қайсысы балалардағы ауырсынуды қабылдауға әсер етуі мүмкін?
 - А) баланың физикалық жағдайы
 - B) эмоционалды қолдау
 - C) әлеуметтік орта
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) ешқандай факторлар әсер етпейді
4. Ауырсынуды басқарудың келесі әдістерінің қайсысы дәрілік емес?
 - А) Парацетамол
 - B) Ибупрофен
 - C) Гипноз
 - D) Опиоидтар
 - E) есірткі анальгетиктері

| | | |
|---|--|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | | 28 беттің 24 беті |

5. Ауырсыну жөніндегі маманның көмегіне қашан жүгіну керек?
- А) ауырсыну бірнеше минут ішінде жойылмаса
 - В) ауырсыну созылмалы болған кезде
 - С) бала не ауыратынын оңай түсіндіре алмаған кезде
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) ешқашан хабарласпаңыз
6. Төмендегі тәсілдердің қайсысы балалармен ауырсыну тақырыбында сөйлесу үшін ұсыныс емес?
- А) баланың қорқынышын елемей
 - В) қарапайым және түсінікті тілді қолданыңыз
 - С) баланың сезімін тыңдау және растау
 - D) ауырсынудың себептерін және емдеуге тәуелділікті түсіндіріңіз
 - E) оң көзқарасты сақтау
7. Төмендегі белгілердің қайсысы баланың танылмаған ауырсыну синдромын көрсете алады?
- А) ұйқының өзгеруі
 - В) жаман көңіл-күй
 - С) ойындарға немқұрайлы қарау
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) ешқандай белгілер маңызды емес
8. Төмендегі факторлардың қайсысы балалардың созылмалы ауырсыну қаупін арттыруы мүмкін?
- А) стресс факторлары
 - В) эмоционалды қолдаудың болмауы
 - С) физикалық белсенділікпен байланысты емес
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) медициналық тексерудің болмауы
9. Балалардағы ауырсыну синдромдарын басқаруда дәрі-дәрмекпен емдеудің негізгі мақсаты қандай?
- А) бар ауырсынуды жою
 - В) функционалдылықты қалпына келтіру
 - С) азапты жеңілдету
 - D) қайталама өтініштердің алдын алу
 - E) жоғарыда айтылғандардың барлығы
10. Баласының ауырсынуын бағалау үшін ата-аналарға келесі сұрақтардың қайсысын қою керек?
- А) бала ойнағанды ұнатады ма?
 - В) сіздің балаңыздың күнделікті тәртібі қандай?
 - С) балаңызда қандай белгілерді байқадыңыз?
 - D) бұл мектепте қандай сабақ?
 - E) сіздің сүйікті түсіңіз қандай?

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Төрт жасар бала бөлімге қолын күйдіріп кіреді. Ол қатты ауырады және жылайды. Анасы баланың бұрын күйікке шыдағанын және оның реакциясы онша қарқынды болмағанын айтады.

Баланың ауырсыну деңгейін қалай бағалайсыз және оны тыныштандыру және ауырсынуды жеңілдету үшін қандай дәрілік емес әдістерді ұсына аласыз?

| | |
|---|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 25 беті |

Ситуациялық есептер 2:

Тоғыз жасар қыз әдеттегі анальгетикті қабылдағаннан кейін басылмайтын бас ауруына шағымданады. Ол сондай-ақ оның көңіл-күйі нашар екенін және ойнағысы келмейтінін хабарлайды.

Сіз оның жағдайын бағалауға және ауырсыну синдромының себептерін анықтауға қалай қарайсыз?

Оның жағдайын жеңілдету үшін қандай қадамдар жасайсыз?

10-сабақ

1. Тақырыбы: «Отбасылық зорлық-зомбылық, соның ішінде тұрмыстық зорлық-зомбылық және балаларға қатысты зорлық-зомбылық қаупі»

2. Мақсаты: Студенттердің отбасылық зорлық-зомбылық, соның ішінде тұрмыстық зорлық-зомбылық және балаларға қатысты зорлық-зомбылық қаупі туралы түсініктерін дамыту және оларды кәсіби қызметінде осындай жағдайлардың алдын алу және оларға жауап беру үшін білімді практикалық қолдануға дайындау.

3. Студент білуі тиіс:

- Отбасылық зорлық-зомбылықтың негізгі аспектілерін және оның түрлерін, соның ішінде физикалық, психологиялық және жыныстық зорлық-зомбылықты зерттеу.
- Отбасылық зорлық-зомбылық құрбандарымен жұмыс істеудің заңды және этикалық аспектілерін талдаңыз.

Студент істей білуі тиіс:

- Отбасындағы зорлық-зомбылық қаупін бағалаудың және зардап шеккендерге көмек көрсетудің негізгі әдістерін үйреніңіз.
- Зорлық-зомбылық құрбандарымен және олардың отбасыларымен жұмыс жасауда пәнаралық өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту.
- Балаларға қатыгездіктің салдарымен және оның белгілерімен танысыңыз.

4. Негізгі мәселелер:

1. Отбасылық және тұрмыстық зорлық-зомбылықтың негізгі белгілері мен түрлері қандай?
2. Балаларға қатысты зорлық-зомбылықтың олардың физикалық және психикалық денсаулығына әсері қандай?
3. Зорлық-зомбылық құрбандарын қорғаудың қандай құқықтық тетіктері бар?
4. Отбасындағы зорлық-зомбылық қаупін бағалаудың тиімді әдістері қандай?
5. Зорлық-зомбылықтан зардап шеккен балалар мен отбасыларға қолдау мен көмек көрсетуді қалай ұйымдастыруға болады?

5. Оқыту және оқыту әдістері (шағын топтар, пікірталас, ситуациялық міндеттер, жұпта жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т. б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс
3. ТҚҚ пайдалану (ДК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын таныстыру
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тесттерді шешу

6. Бақылау (тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер:

1. Төмендегі зорлық-зомбылық түрлерінің қайсысы отбасыларда жиі кездеседі?
 - А) психологиялық зорлық-зомбылық
 - В) жыныстық зорлық-зомбылық
 - С) экономикалық зорлық-зомбылық

| | | |
|---|---|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SKMA -1979- 11 | SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () | |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 26 беті | |

- D) физикалық зорлық-зомбылық
 - E) мәдени зорлық-зомбылық
2. Төмендегі белгілердің қайсысы балаға қатыгездік көрсетуі мүмкін?
- A) мектепте баланың үнемі болмауы
 - B) жиі түсініксіз жарақаттар немесе көгерулер
 - C) баланың мінез-құлқының өзгеруі
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) ешқандай белгілер жоқ
3. Төмендегі заңдардың немесе актілердің қайсысы сіздің еліңіздегі зорлық-зомбылық құрбандарын қорғауды реттейді?
- A) Бала құқықтары туралы Кодекс
 - B) Денсаулық сақтау кодексі
 - C) Қылмыстық кодекс
 - D) отбасылық зорлық-зомбылық туралы Заң
 - E) әлеуметтік көмек туралы Заң
4. Отбасындағы зорлық-зомбылық қаупін бағалаудың қандай әдісін мамандар қолдана алады?
- A) жәбірленушінің өзін-өзі бағалауы бойынша бағалау
 - B) стандартты сауалнамаларды пайдалану
 - C) әріптестердің толық емес ақпараты бойынша бағалау
 - D) көшеде келушілерді бақылау
 - E) көршілермен сұхбат
5. Отбасындағы зорлық-зомбылық құрбандарымен жұмыс істеудің негізгі бағыттарының бірі қандай?
- A) жәбірленушіні зорлаушыдан кетпеді деп айыптау
 - B) қауіпсіз орындар мен ресурстар туралы ақпарат беру
 - C) оның қажеттіліктерін елемей
 - D) жәбірленуші мен зорлаушы арасындағы қақтығысқа қатысу
 - E) жәбірленушіні отбасына қайтаруға көмектесу
6. Зорлық-зомбылыққа ұшыраған балаларда келесі салдардың қайсысы болуы мүмкін?
- A) агрессия мен қоғамға қарсы мінез-құлықты дамыту
 - B) денсаулықтың физикалық және психикалық проблемалары
 - C) оқыту және әлеуметтену мәселелері
 - D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
 - E) ешқандай салдары жоқ
7. Зорлық-зомбылық құрбандарына көмектесудегі пәнаралық өзара әрекеттесу үшін келесі аспектілердің қайсысы маңызды?
- A) Ақпарат және тәжірибе алмасу
 - B) әр мамандықты басқалардан оқшаулау
 - C) мүлдем тәуелсіз емдеу
 - D) басқа мамандардың пікірін елемей
 - E) тек дәрігердің нұсқауы бойынша әрекет ету
8. Зорлық-зомбылыққа ұшыраған балалармен жұмыс істеудің басты басымдығы қандай?
- A) баланы зорлық-зомбылық тәжірибесінің егжей-тегжейін ашуға мәжбүрлеу
 - B) баланың қауіпсіздігі мен қорғалуын қамтамасыз ету
 - C) зорлаушымен сөйлесу
 - D) оның әлеуметтік дағдыларын бағалау
 - E) Ignoring the child's feelings

9. Зорлық-зомбылық құрбандары үшін қандай ресурстар пайдалы болуы мүмкін?

- А) жедел көмек желілері және Дағдарыс орталықтары
- В) әлеуметтік қызметкерлер мен психологтар
- С) заңнамалық бастамалар
- D) жоғарыда айтылғандардың барлығы
- E) ешқандай ресурстар қажет емес

10. Отбасылық зорлық-зомбылыққа қатысты қандай мәлімдеме дұрыс?

- А) бұл әрқашан физикалық зорлық-зомбылық
- В) бұл жалпы құбылысқа айналмайды
- С) бұл әйелдерге ғана емес, балалар мен мужчин де әсер етуі мүмкін
- D) бұл денсаулыққа ешқандай әсер етпейді
- E) бұл тек білім деңгейінің төмендігімен байланысты

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есептер 1:

Балалар емханасындағы медбике сегіз жасар баланың жиі көгеріп, үнемі үрейленетінін байқайды. Ол ата-анасының бірімен нашар қарым-қатынаста екенін айтады, бірақ егжей-тегжейлерін ашпайды. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз қандай? Жағдайды бағалау және баланың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қандай қадамдар жасайсыз?

Ситуациялық есептер 2:

Әлеуметтік қорғау қызметкері отбасылардың бірінде тұрақты шу естіледі, ал балалар сыртқа шықпайды деген анонимді қоңырау алады. Осы отбасындағы жағдайды бағалау және қажетті көмек көрсету үшін сіздің іс-әрекеттеріңіздің тәртібі қандай? Балаларды қорғау үшін басқа қызметтермен қалай қарым-қатынас жасайсыз?

| «Науқастың жағдайын клиникалық бағалау» курсына арналған оқу құралы. | Сипаттама |
|---|--|
| Bickley, L. 2016. Bates' Guide to Physical Examination & History Taking. 12 e. Lippincott, Williams & Wilkins. https://www.amazon.com/Bates-Physical-Examination-History-Taking/dp/146989341X/ref=dp_ob_title_bk | Оқу құралында пациенттерге сауалнама жүргізу және физикалық тексеру, клиникалық негіздемелерді қолдану, бірлесіп шешім қабылдау, сондай-ақ бағалаудың басқа да негізгі дағдылары туралы нақты нұсқаулар бар. Оқу құралы халықтың сәби кезінен бастап қартайғанға дейінгі әртүрлі жастарын қамтиды. |
| Әр түрлі жастағы пациенттерге күтім жасау бойынша оқулық | Сипаттама |
| Potts, N. & Mandleco, B. 2012. Pediatric Nursing: Caring for Children and Their Families. 3e. New York: Delmar. https://www.amazon.com/Pediatric-Nursing-Children-Families-Solution/dp/1435486722#reader_1435486722 | Бұл оқу құралы денсаулықтың барлық жағдайларында балаларды күту мен тәрбиелеуге, салауатты өсу мен даму қарқынын, сондай-ақ ауру мен созылмалы жағдайларды зерттеуге тұтас, отбасына бағытталған тәсілді қамтиды. Жан-жақты мейірбикелік күтім отбасылық контекст шеңберінде сипатталған, балаларды тек жеке адамдар ретінде ғана емес, сонымен қатар отбасы мүшелері ретінде де тексерудің маңыздылығы көрсетілген. Бағалау, Байланыс |

| | |
|---|--|
| ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ |  SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия» |
| Кафедра «Мейіргер ісі -1» | №72/11 () |
| Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық | 28 беттің 28 беті |

| | |
|---|--|
| | және денсаулықты нығайту сияқты жалпы педагогикалық дағдылар педиатриялық құрылымда медбикелерге балалар мен олардың отбасыларына олардың жағдайлары мен қажеттіліктерін сенімді және саналы түрде түсінуге көмектесу үшін ұсынылған. |
| "Репродуктивті мейіргерлік күтім мәселелері" және "акушерлік мейіргерлік күтім" курстарына арналған оқу құралы. | Сипаттама |
| Oats J., Abraham S. 2017. Llewellyn - Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology. 10 e. Elsevier Mosby. https://www.elsevier.com/books/llewellyn-jones-fundamentals-of-obstetrics-and-gynaecology/oats/978-0-7020-6065-6 | Оқу құралы акушерлік саладағы толық ақпаратты қамтиды және гинекологиялық проблемалар мен күтімнің үлкен салаларын қамтиды. Сондай-ақ, кітап адамның жыныстық қатынасы туралы ақпаратты және әртүрлі жастағы әйелдерге қатысты гинекологиялық мәселелерді қамтиды. |

7. Негізгі әдебиеттер:

Қосымша әдебиеттер

1. Технические обновления руководств по Интегрированному ведению болезней детского возраста (ИВБДВ) ВОЗ.2007
2. «Интегрированное ведение беременности и родов», Руководство для акушеров и врачей, ВОЗ, Женева, Редактор русского издания Могилевкина И.А., апрель, 2002
3. «Руководство Эффективная перинатальная помощь и уход », Мэррей Энкин. Марк Кейрс, Мэри Ренфрью, Джеймс Нейлсон Второе издание./Пер. с англ. под ред. А.В. Михайлова. С-П, 2002г.

8. Интернет-ресурс

1. Учебное пособие для курса "Клиническая оценка состояния пациента". Bickley, L. 2016. Bates' Guide to Physical Examination & History Taking. 12 e. Lippincott, Williams & Wilkins. https://www.amazon.com/Bates-Physical-Examination-History-Taking/dp/146989341X/ref=dp_ob_title_bk
2. Учебник по уходу за пациентами в разном возрасте Potts, N. & Mandelco, B. 2012. Pediatric Nursing: Caring for Children and Their Families. 3e. New York: Delmar. https://www.amazon.com/Pediatric-Nursing-Children-Families-Solution/dp/1435486722#reader_1435486722
3. Учебное пособие для курсов "Проблемы сестринского ухода за репродуктивным здоровьем" и "Сестринский уход в акушерстве". Oats J., Abraham S. 2017. Llewellyn - Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology. 10 e. Elsevier Mosby. <https://www.elsevier.com/books/llewellyn-jones-fundamentals-of-obstetrics-and-gynaecology/oats/978-0-7020-6065-6>